

M. J. Eisen.

Kihvitandjad.

Jurjewis.

Kristliku rahwafirjanduse agenturi kuluğa trükitud.

1901.

74

M. J. G. 18

Original

Surplus

Warrant of Appointment

1801

Kihwtiandjad.

Kirjutanud

M. S. Eisen.

Surjewis.

Kristliku rahwakirjanduse agenturi kulusga trükitud.

1901.

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 23 Января 1901 г.

Rihmfandiad.

Jootse, hobune,
Läbi metsd, maad!
Seista, süüa saad
Jõudes külasse;
Seal on lõpmata
Heinu, kaeru ka!
Seal on lõpmata
Heinu, kaeru ka!

Nõnda ümises Miks-Mihkel 'wantril istudes iseeneses. Miks-Mihkel sõitis, näe, Pärnuist praegu koju poole. Pärnus oli Miks-Mihkli käsi hästi käinud. Sai oma linafoormast hõlpsasti lahti, ostis selle peale veel poest tubakat ja soola ja sõitis nüüd 100 rupla raha taskus, rõõmsa meelega tuttawat teed tagasi.

Dieti ütelda, üsna rõõmsaks ei võinud Miks-Mihkli meelt tunnistada. Enne tagasi sõitu kuulis ta Karu poes, et wiimasil päi-wil linnateel rõõwimisi ette tulnud. Mitu meest, kes „eht linnapeaga“ linnast koju sõitnud, rõõwitud päris paljaks.

„Baata ette, Miks-Mihkel!“ noomis Karu sell. „Sull on hea hulk raha taskus. Niisugune asi tõmmab pika näpu mehi ligi!“

„Pole wiga!“ naeris Miks-Mihkel wasta. „Ega rööwliid päisi-päewa ometi kallale tule. Walge walul jõuan lootuse järele juba koju. Sa jooma ei taha ma ka hakata! Mis ma siis peaksin kartma!“

Koju poole sõites kadus ometi Miks-Mihkli julge meel. Kes wõis maailma uskuda! Teewad ju kurjategijad päewagi ajal mõnesugused karutükid walmis! Sa Miks-Mihkel sõitis päris üksi! Suhtus ta tee peal kahe kurjategija kimpu sattuma, siis wõis kasi pahasti käia. Ettewaatamist läks tarwis, seda tundis Miks-Mihkli selgesti ära.

Sa ta tahtis hoolega ette waadata. Uni kippus talle kallale. Teise ööse ei olnud ta sugugi magada saanud. Nüüd paistis see päikene ja see päikese paiste walas nagu tina Miks-Mihkli filmalaugudesse.

Siiski magama ei tohtinud Miks-Mihkel uinuda. Sai nni wantril ta peale wõitu, kui kergelt ei wõinud siis rööwel ta kallale tulla ja wiimast kopikat käest ära riisuda. Une peletuseks ümises sellepärast Miks-Mihkel:

Jookse, hobune,
Läbi metsad maad.

Miks-Mihkel laulis ja hobune jooksis.
Nii pea kui laul aga lõpes, tuli talle uni
jälle nagu luupaine kallale. Miks-Mihkel
hõerus filmi ja hakkas siis uuesti walju hää-
lega laulma:

Trill trall, trill trall, sõidan, sõidan,
Mööda kaunist metsa sõidan,
Sõidan metfast külasse wälja,
Kus ma sõidan tuhat nelja!

Ei mina sõida saksa sõitu
Ega ma sõida posti sõitu,
Sõidan, sõidan oma sõitu,
Sõidan oma südame sõitu.

Laul tegi Miks-Mihkli üsna wirguks.
Aga oh jeda imet! Waewalt waikis Miks-
Mihkel, kui waenlane uni kohe jälle platsi
astus. Suba hakkas Miks-Mihklil kurt sõidu
lauludest kibedaks minema. Laul lõpes, Miks-
Mihkli pea wedas juba nooti, hobune sõrkis
ometi edasi!

Korraga seisatas hobune. Seft härkas
Miks-Mihkel. „No eks nüüd ole lugu lahti!
Täingi tuktuma! Hoian filmi, mis hoian,
aga kinni püüawad nad wägisi minna!”

Miks-Mihkel hõerus filmi. „Alga miks mu hobune seisab? Ah näe, tuffumise ajal langenud muld ohjad käest maha ja jäänud hobuse jalgu!“

Nii rääkis Miks-Mihkel iseeneses ja kargas kohe wantrilt maha ohju hobuse jalust ära wõtma. Salul seistes pani alles Miks-Mihkel tähele, et ohjad ka ratta alla jõudnud ja hobune ohjad katki tõmmanud.

„Waata, mis kohe tuffumisest tuleb!“ sõnus Miks-Mihkel iseeneses. „Näha kohe, kui kahjulik linnatee peal tuffuma jääda. Tarwis otsjad kofku sõlmida, muu nõuu ei aita!“

Sa kohe hakkas Miks-Mihkel ohja otse kofku sõlmima. Alga see sõlmimine tegi rohkem waewa ja tüli kui Miks-Mihkel esmalt arwas. Sa nüüd sõlmides nägi ta, et hobune ohjade peale astudes ka waljad katki kiskunud. Miks-Mihkel pidi siis ka waljaid parandama hakkama.

Nii hobuse riistu korrale seadides ei pannud ta wõerast meest tähelegi, kes põldude wahelt kraawi äärt mööda tee peale wälja tuli. Wõeras waatas esmalt filmapilgu Miks-Mihkli tegemist ja hüüdis siis korraga: „Tere lõunat ka, Miks-Mihkel!“

Miks-Mihkel kohkus wäha ja waatas ümber.

„Tere, tere!“ kostis selle peale Miks-Mihkel ja silmitses wõerast, kes isanda moodi mees oli ja saterkuube seljas kandis. „Aga kuidas te mind tunnete?“ päris Miks-Mihkel.

„Mina ei peaks teid tundma!“ naeris wõeras. „Olen ennemalt teilgi käinud!“

„Aga mina ei mäleta teid omal pool näinud olevat!“ wastas Miks-Mihkel wõera filmi waadates.

„Sind ei olnud sell korral kodu!“ naeratas isand jälle. „Sellepärast ei wõinud ka mind näha. Aga ma näen, sulle on pisuke õnnetus juhtunud. Lase ma aitan find!“

„Pole tarwis, isandake!“ kostis Miks-Mihkel. „Küll ma ise õigeks saan!“

Ometi enne weel kui Miks-Mihkel paranduse tööga joonele sai, wõttis wõeras taskust nööri ja sidus ohjad ja waljad kinni, nii et hoost jälle ilma takistufeta wõis juhtida.

„Mis ime osaw mees te olete!“ pidi Miks-Mihkel seda nähes tunnistama. „Olete osawam kui mina. Ja mina niisuguste asjade peale just kõige lollim ei ole. Saite palju rutemini asjaga walmis kui mina.“

„Tühi asi!“ naeris wõeras wasta.

„Miks-Mihkel waatas weel korra teraselt wõera otša. „Sme lugu! Te tunnete mind ja mina teid ei tunne. Kes te siis õieti olete?“ päris Miks-Mihkel.

„Seda tahan sulle kohe ütelda, wennikene!“ kostis wõeras. „Sa tunned ometi Tallinna lihunikku Härja?“

„Kes Härja ei piaks tundma!“ wastas Miks-Mihkel. „Olen isegi mõnda weist temale müünud!“

„Noh waata, mina olen lihuniku Härja sell!“ ütles wõeras.

„Bõi Tallinna lihuniku Härja sell!“ kordas Miks-Mihkel ja waatas kohe palju suurema auustusega wõera otša. „Alga kuhu poole te nüüd lähete?“ päris Miks-Mihkel.

„Topsi kõrtsi poole!“ kostis lihuniku sell.

„Siis on meil ju üks tee!“ ütles Miks-Mihkel. „Mis me siin maanteel kauem seisame. Tulge, istuge minu wankri otša peale, sõidame ühes edasi.“

„Olgu nii!“ wastas lihuniku sell ja istus wankrile.

Miks-Mihkel wõttis ohjad peosse, istus lihuniku selli kõrwa ja sõitis edasi. Miks-

Mihkli jüda tundis rõõmu, et seltsilise leidnud, kelle seltsis aega võis viita, nii et tultuma jäämist enam e pruukinud kartä.

„Sa paned wistist imeks, et lihuniku sell jala käib?“ algas wõeras wantril istudes Miks-Mihkliiga juttu. „Aga sell asjal on oma põhjus.“

„Mis põhjus seal siis on?“ päris Miks-Mihkel.

„Waata, me sõitsime kahe mehega ühe hobusega Tallinnast wälja“, seletas lihniku sell. „Mina ei tahtnud enesele hoost tülikš wõtta. Mu seltsimees sõitis hobusega mõisadesse. Mina aga mõisadesse ei lähe, sealt ei saa midagi. Palju rohkemini olen ikka talupoegade käest loome saanud osta. Aga taluteed on nii pahad, et murra enne kael kui hobusega sinna pääsed. Sellepärast pidasin paremaks jala õnne katsuda. Jala pääseb igale poole, kuhu meel mõtleb. Suhutub pikem tee ette, siis palkan hobuse. Seda wiisi saan palju paremini läbi. Ei ole üialgi weel niipalju loome weel ostnud kui see kord. Kas sinagi ei tea mulle loomi juhatada?“

„Kas teil Tallinnas nii suur liha puudus on?“ päris Miks-Mihkel.

„On, on tõesti!“ seletas lihunikü sell.
 „Vaata, Võru pool ja Setumaal möllab praegu kange loomatõbi. Sealt ei saa looma hingegi. Me tarvitame nüüd aga Tallinnas loome tuhandete kaupa päevas!“

„Tuhandete kaupa päevas?“ küsis Miks-Mihkel suuri filmi tehes. „Kas Tallinna rahwas siis leiwa söömise hoopis maha jätnud, et lihast hakkavad elama?“

„Kudas sa nii rumalasti võid küsida!“ pahandas lihunikü sell. „Kas sa siis ei tea, mis suured lood meil Tallinnas ees seisavad?“

„Mis teil siis on? Ma pole midagi kuulnud!“ kostis Miks-Mihkel.

„Kas sa siis ei ole kuulnud, et Rootsi keiser oma väega Tallinna tuleb. Tallinn tahab keisrit ja ta väge auusasti wasta wõtta ja mehi 7 päewa oma kulu peal sööta ja joota. Sellepärasi läheb meil tuhandete kaupa loome tarwis. Ei tea, kust neid nii palju wõtta!“

„Wõi Rootsi keiser tuleb Tallinna!“ hüüdis Miks-Mihkel wõera walet kuulates.
 „Küll teil siis hirmus palju liha tarwis läheb!“

„Nii jah!“ tähendas wõeras. „Kas ei ole sinul aga mõnda mullikat müüa?“

„Üks noor härg oleks küll müüa!“ tähendas Miks-Mihkel. „Aga ei tea, kas kaupja saab! Kudas hinnad seda puhku seisavad? Unustasin ära Pärnus loomade hinda järele kuulata.“

„Ära karda, me maksame niisugust hinda kui kusahilt mujalt ei saa!“ trööstis lihunikku sell. „10 kopikat elusa looma naela pealt!“

„Ohoh, selle hinna eest sünnib juba müüa!“ hüüdis Miks-Mihkel.

„Seda ma arvan ka!“ kostis lihunikku sell. „Su sinu külameestel ikka müüma-loome ka on?“

„Küll ikka wist mõni leitakse!“ arwas Miks-Mihkel.

„Noh, siis ei muud midagi kui mina sõidan kohe sinuga kaasa!“ hüüdis lihunikku sell. „Siin pool ei ole kellegilgi enam loome müüa. Täna rändasin siia maale kõige päewa ümber ja ei ole veel ühte ainustki weist osta saanud, nii head hinda kui ma ka maksan! Seda tuleb päris õnneks kiita, et sinuga kokku juhtusin!“

Õnneks pidas ka Miks-Mihkel niisama kokkujuhtumist lihunikku selliga. Mis pruukis

ta nüüd enam karta, kus ta lihuniku selliga üheskoos sõitis.

Suba jõudsiwad nad Toppi kõrtsi ukse ette. Siin oli tarwis hoost puhata. Miks-Mihkel andis hobusele heinad ette ja jäi siis waatama, kuidas hobune sõi.

„Ara waata, wana wennas, lähme parem sisse wäha tipsu wõtma!“ kutsus lihuniku sell.

„Tänan wäga, aga ei mina seda puhku tipsust suuremat ei hooli!“ wastas Miks-Mihkel.

„Mis? Sina ei armasta tipsu? Kas sa karstuse meheks oled hakanud?“ küsis wõeras juuri si mi tehes.

„Karstuse meestega pole mul midagi tegemist!“ wastas Miks-Mihkel warsti. „Aga mina ei armasta muidu seekord wiina märjusest!“

„Sõge inimene, seda puhku piab mees just rohkesti wiina pruukima. Kas sa siis ei tea, misjuguused kardetawad ajad meil praegu käes on?“ küsis lihuniku sell imeks pannes.

„Mis kardetawad ajad siis on?“ küsis Miks-Mihkel omalt pooltki.

„Sa tuled Pärnust ja ei ole siis midagi kuulnud?“ päris wõeras.

„Aga mida pidin ma kuulma?“ päris Miks-Mihkel uuesti.

„Seda, et kihwtiandjad wäljas on!“ ütles wõeras kartlikku nägu tehes.

„Tühi lori!“ naeris selle peale Miks-Mihkel. „Seda ma ei usu. See on naeste lori. Wanad moorid räägiwad iga aasta kihwtiandjatest, kes wette kihwti külwada, aga kes on kihwtiandjaid näinud? Sellepärast mooride jutu jätk, muud midagi!“

„Ära nii räägi, wennike!“ seletas lihunik selle. „See kord on lugu terve tõsi. Võib olla, et enne tühja räägiti. Mina kui linna mees tean seda kõige paremini.“

„Kas see tõesti võimalik peaks olema?“ kahkles Miks-Mihkel.

„Päris tõsi!“ tõendas wõeras uuesti. „Pärnu poolt on kaks kihwtiandjat wälja tulnud. Külwasiwad esmalt Pärnu kaewu-desse kihwti ja teewad nüüd maal sedasama!“

„Aga mina ei kuulnud Pärnus sugugi, et keegi inimene juba kihwti oleks ära surnud!“ kostis Miks-Mihkel. „Kihwti surm oleks warsti kõigi inimeste suus!“

„Küll tuleb aga, oota pisut!“ ütles lihunik selle. „See kihwt olla koguni ime-

fihtwt. Inimene, kes fihtwtist wett juua, ei tunda esiotsa mitte midagi. Alles paari nädali pärast hakata fihtwt mõjuma ja siis surra inimene üks, kaks, kolm! Seista fihtwt aga kewadeni wees, siis minna fihtwt õige langesks. Paari tunniga surra inimene ta kätte!”

Miks-Mihkel jäi mõtlema.

„Mida sa nüüd nii mõtled?” päris lihunikü sell.

„Mida ma mõtlen? Mõtlen seda, et Pärnus hea wile wett jöin!” öhkas Miks-Mihkel. „Kui seal seda fihtwti sees ei olnud! Mis siis!”

„Wist oli seal fihtwti sees!” wastas lihunikü sell. „Sest kurjategijad on iga kaewu fihtwti wisanud, kus luffu ees ei seisnud. Tõesti jõid sinagi Pärnu weega fihtwti seemet enesele kõhtu!”

„Seesama kartus tuleb minule enesele ka!” öhkas Miks-Mihkel.

„Aga ära karda, wennikene!” trööstis Tallinna wõeras. „Ole rõõmus, et minuga mehega kofku oled juhtunud. Tahan sulle koke abi õpetada, mis fihtwti rammu sootumaks ära kaotab.”

„Mis hea abi see peaks olema?“ päris Miks-Mihkel uudishimulikult.

„Seda kallist arstirohtu on meil siin õige rohkesti kae pärast!“ trööstis Tallinna isand uuesti. „Kõige parem abi fihwti ja foolera wasta on konjaak. Kes hoolega konjaaku joob, selle peale ei hakka fihwt ega foolera!“

Ja ennast kõrtsmiku poole pöördes hüüdis Tallinna wõeras: „Kõrtsipapa, pudel konjaaku!“

„Kas see tõsi piaks olema, et konjaak nii hästi fihwti wastu mõjub?“ küsis Miks-Mihkel pool uskmataalt.

„Päris tõsi! Kes konjaaku on joonud, sellesse ei hakanud fihwt iialgi, seda on ammu nähtud!“ tõendas lihunik selle.

Suba tuli kõrtsmik konjaagu pudeliga ja klaasidega ja pani nad meeste ette lauale. Tallinna wõeras täitis koge klaasid täis ja ütles siis ennast Miks-Mihkli poole pöördes: „Too, wemmike!“

Miks-Mihkel ei olnud suur wiina armastaja mees. See kord oli ta koguni otujukseks teinud limmateel mitte juua. Aga nüüd ei aidanud muu asi kui hakka rüüpama.

Pärnu fihwtine wesi ei mõistnud lihuniķu jutu järele nalja. Kihwtiķt wett oli Miķs-Mihķel Pärnus rohķesti joonud. Kihwti wasta mõjus ometi konjaak kõige paremini. Mis siis muud kui joo konjaaku.

Miķs-Mihķel kahķles ometi pisut weel. Laks kõrtsmiķu juurde nõuu küsima.

„Kõrtsipapa, te piate seda teadma“, päris Miķs-Mihķel, „kas on konjaaguķt fihwti wastu abi wõi ei?“

„Konjaaguķt?“ ütles kõrtsmiķ. „Kui konjaak fihwti ära ei wõida, siis ei tea ma, mis muidu fihwti wõiks ära wõita. Doo aga konjaaku, wend, konjaak on terwiķeks!“

Kaks meest tõendasiwad juba, kui kasulik konjaagu joomine olla. Kudas wõis Miķs-Mihķel enam konjaagu rüüpaniķe wasta panna. Pealegi pakuti kallist rohķtu täna ilma hinnata. Lihuniķu jell makķis ju tulewase kauba liiguķs kõiķ.

„Doo, wenniķe!“ hüüdis Tallinna sõber uuesti.

Miķs-Mihķel rüüpas klaasi tühjaks. Range see oli, seda pidi ütlema. Kāis kõigest kehast läbi.

Tallinna mees rüüpas ka oma klaasi

tühjaks ja hakkas nüüd uuesti oma fihwti-andmisest hirmsaid juttusid rääkima. Ta oli ise oma filmaga näinud, kuidas seal ja seal fihwtiandjad kaewu fihwti külwanud. Mõni päew läinud mööda ja inimesed sur- nud nagu kärbsed.

„Ara arwa, et üks klaas juba fihwti wasta mõjub!“ ütles Tallinna mees lõpuks Miks-Mihklile. „Piab fihwti wõim kaduma, siis piab inimene mõnda klaasi tühjendama!“ „Seda wiisi jääb ju üsna joobnuks!“ ütles Miks-Mihkel ohates.

„Parem natuke joobnuks jääda kui hirmust fihwti surma surra!“ trööstis Tal- linna isand. Ta jälle täitis ta Miks-Mihkli klaasi ja ütles: „Too, wennike! Konjaak tapab fihwti!“

Tahes ehk tahtmata pidi Miks-Mihkel konjaagu klaasi jälle tühjaks rüüpama. Nii läks mäng edasi. Võeras sundis ühte lugu Miks-Mihklit uuesti jooma.

„Aga miks te ise ei joo?“ küsis Miks-Mihkel juba kange keelega, kui nägi, et lihu- niku sell enam sugugi ei rüübanud.

„Mina ei ole fihwti joonud!“ naeris Tallinna wader kawalalt wasta. „Sina

piad hoolega jooma, sest sull keerleb fihwt kõhus. Kui wähe jood, siis jured!"

Surra ei soowinuud Miks-Mihkel mitte. Mis siis muud kui joo jälle. Ja Miks-Mihkel jõi jälle.

Lugu lõpes wiimaks sellega, et Miks-Mihkel puru joobnuks jäi. Eihuniku sell naeris ütlemata kawalasti.

"Läti nüüd minema!" hakkas Tallinna wõeras wiimaks Miks-Mihklit taga sundima. "Ohtu jõuab warsti kätte ja me ei jõua seda wiisi ööseks sinu koju."

Konjaak oli aga Miks-Mihkli jalad nii ära nõitunud, et need Miks-Mihklit enam sugugi kanda ei tahtnud. Waewalt tõusis ta kõrtsi pengilt ülesse ja hakkas ukse poole astuma, kui jalg juba komistas ja Miks-Mihkel ninali pidi langema. Isalik Tallina wõeras kargas ometi appi ja keelas langesmise. Et jarnane õnnetus kohe jälle uuesti ähwardas kätte tulla, wõttis Tallinna mees Miks-Mihkli käe alt kinni ja saatis ta õue. Seal pani ta Miks-Mihkli wantrisse istuma, istus ise kõrwa, wõttis ohjad kätte ja nii sõitsiwad nad edasi.

*

*

*

Kesthommikune päike waatas taewast üle metsa ja wälja, wahtis ka Tānu kõrtsi wärawast sisse. Päikese sissewaatamine hāratas Tānu kõrtsi hoowis õlgedel magaja unest ülesse. Magaja hōerus esmalt filmi ja waatas siis päikest, kes ta magust rahu rikkunud. Pea tundus hārkajal nii raske olemat nagu oleks keegi sinna poole puuda tina sisse walanud.

Hārkaja ei saanud loost ikka weel õiget aru. Tuletas ja tuletas meelde, mis temaga sündinud. Wiimaks sai aru kätte, et ta Pärnust Tallinna lihunikku selliga koju poole oli sõitnud ja Tõpsi kõrtsis tublisti konjaaku rüübanud. Mis peale selle juhtunud, sest ei mäletanud ta midagi enam.

Kus oli Miks-Mihkel nüüd? Kusagil kõrtsi hoowis, seda sai ta aru. Hoost ja Tallinna lihunikku ei näinud ta kusagil. Kuhu oliwad need jäänud?

Miks-Mihkel läks õue waatama. Siin märkas ta, et ta Tānu kõrtsi hoowis ööd maganud. Aga hoost ega seltsimeest ei silmanud ta õueski. Kuhu oliwad need jäänud?

Nüüd alles tuli Miks-Mihkelil meelde järele waadata, kas raha alles taskus. Pis-

tis käe p  uetasku: tasku tühi. Oli ta r   w-
lite kätte sattunud? Ei, wist oli rahakott
magamise ajal p  uest wälja libisenud. K  r-
mesti sammus Miks-Mihkel hoowi tagasi
rahakotti otsima. Aga siit leidis ta kõik
muud, aga mitte rahakotti.

N   nd alles ehmatas Miks-Mihkel õieti
  ra. Ei pruukinud enam kahe wahel olla,
et ta r   wlite k    si langenud. Aga ta ho-
bune ja wanter? Kas oli rööwel needki
wiinud? Ehk wõis T  nu kõrtsmik k  dagi
wiisi seletust anda. Läks ruttu kõrtsmiku
käest seletust nõudma.

„Kulla k  rtsipapa, kas sa ei tea ütelda,
kes minu wankri ja hobuse ära wiinud? Sa
ka mu raha on ära wõetud!“ hädaldas
Miks-Mihkel.

K  rtsmik waatas Miks-Mihklit pea laest
jala tallani ja ütles siis w  erale, kellega ta
juttu ajas: „Nagu näha, on mees praegu
alles joobnud!“

„Pole ma enam joobnud sugugi, armas
k  rtsipapa!“   tles Miks-Mihkel.

„Aga need on ju selged joobnud ini-
mese jutud!“   tles T  nu kõrtsmik. „Sa
tuled minu käest oma hoost ja wankert k  -

siina ja tulid ise ometi wõera wanfril joobnult siia!"

Mis see tähendab? Kas oli Jänu kõrtsmik ise wargaga ühes nõuus, kui ta niisugust juttu rääkis? Miks-Mihklil ei ollagi oma hoost! Taga paremaks! Tulnud wõera hobusega Jänu kõrtsi! Hirmus, hirmus, mis Miks-Mihkel nüüd pidi kuulama! Kõrtsmiku kõne aga pahandas ühtlasi Miks-Mihklit.

"Mis jutt see on!" hüüdis ta. "Mina sõitnud wõera hobusega! Oma hobusega sõitsin ma Pärnu ja wõtsin tagasi sõites wõeraidki wanfri otse peale!"

"Joobnud mehe juttu räägid sa, see on selge!" naeris kõrtsmik wasta. "Eile õhtu sõitis üks isand meie kõrtsi ette. Wanfril lamas tall joobnud mees ja see olid siina. Isand puhkas kõrtsi ees hoost ja ajas ühtlasi minuga magusat juttu. Kõneles mulle siis, kuidas ta teel joobnud mehe leidnud. Tõstnud mehe maaft ülesse ja toonud siia. Tall ei olnud tahtmist sind kaugemale wedada; tõstis sind õlgede peale maha, jättis hoowi magama ja sõitis siis edasi, edasi!"

Miks-Mihkel hakkas iseäralikku paha aimama. "Misjugune hobune ja wanter oliwad isandal?" küsis ta rutuga.

„Kõrw ruun, lühikese lafaga ja punakas rautatud wanter!“ wastas kõrtsmik.

„Oh seda saadana sulast!“ hüüdis Miks-Mihkel wihaga. „Temap siis see oli, kes minu wankri ja hobuse warastas. See oli minu hobune ja wanter, kellega ta ära sõitis!“

„Mis sa räägid!“, ütles kõrtsmik kahkledes.

„Räägin seda, mis tõsi!“ ütles Miks-Mihkel õhates. „Mina wõtsin lihunikku selli oma wankrile. Nüüd warastab mind paljaks ja teeb seda pealegi õiguse näol! Aga kuhu ta sõitis? Ma tahan seda kurjategijat taga ajada ja talle mehise palga maksta!“

„Kaske on niisugust meest enam kätte saada!“ kostis kõrtsmik. „Sest mõtle, eile õhtu sõitis ta siit minema. Nüüd on enam kui pool päewa mööda läinud ja selle ajaga võib ta ei tea kus olla. Aga miks sa ennast nii hirmsasti joobnuks jõid, et enam maast ega taewast ei teadnud?“

„Teie kihwtiandjad räägite weel: miks sa ennast nii hirmsasti joobnuks jõid!“ sõnus Miks-Mihkel. „Esmalt annate kihwti, kiidate seda heaks ja kui kihwt oma mõju näitab, siis ütlete: miks sa jõid! Tallinna

untsakas kõneles mulle kõiksugu juttusid fihwtiandmisest ette ja mina wäeti jain uskuma. Ühtlasi juhatas Tallinna untsakas mind selle rohu juurde, mis fihwti wõimu ära wõtab. Rohi aga just fihwt oligi. Sa fihwtiandja kõrtsmik kiitis oma fihwti taewani. Muidugi mõista, on fihwt-wijn hea, sest kui inimene selle läbi oma mõistuse kaotab, siis wõib temaga teha, mis keegi tahab.

Kõrtsimees on kõigi sõber,
Teab, mis õige, teab, mis kõwer,
Teab, et temal loome tarwis,
Kelle vead ei ole sarwis.

Kui kõrtsmik ja Tallinna untsakas mulle oma fihwti-wiina küllalt oliwad annud, riisus Tallinna untsakas mind paljaks ja nii ma siin nüüd olen. Nüüd usun ma selgesti, et fihwti wälja külwatakse, aga ei kaewudesse, waid kõrtsidesse. Kes kõrtsi pudelisid tühjen-dab, see enesesse fihwti imeb!"

Ütles ja hakkas jala koju poale kõmpima. Nii kurwa teekonda ei olnud Miks-Mihklil iial weel ees olnud. Ilma hobusetä, wank-rita ja rahata pidi ta koju kõndima. Seda kõik oli fihwt-wiin teinud.

Ülekohus ei seja ometi kotis. Paide laadal sattus Miis-Mihkli hobuse ja raha waras lõksu. Seal tuli wälja, et ta mingisugune Tallinna lihunik selle ei olnud, waid kuulus hobuse waras. Et tall hulk muidki wargusi turja rõhus, mõistis kohus teda ta kurjategude pärast Siberi kodanikuks.

1. Die in der 1. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 2. Theile des
 Inventars aufgeführt.

2. Die in der 2. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 3. Theile des
 Inventars aufgeführt.

3. Die in der 3. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 4. Theile des
 Inventars aufgeführt.

4. Die in der 4. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 5. Theile des
 Inventars aufgeführt.

5. Die in der 5. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 6. Theile des
 Inventars aufgeführt.

6. Die in der 6. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 7. Theile des
 Inventars aufgeführt.

7. Die in der 7. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 8. Theile des
 Inventars aufgeführt.

8. Die in der 8. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 9. Theile des
 Inventars aufgeführt.

9. Die in der 9. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 10. Theile des
 Inventars aufgeführt.

10. Die in der 10. Spalte aufgeführten
 Sachen sind im 11. Theile des
 Inventars aufgeführt.

Kirjad, mis „Kristliku rahwafirjanduse agenturi“ kulusilmunud:

Derberg, Ewangeliumi-Lutheruse usu Jumalateenistus, kirikuaasta. Hind 5 kop.

„ Piibli jäljed praeguse Balästiina maa kombetes. Hind 5 kop.

„ Ündsa Lutheruse Pühade jutlused. Hind 20 kop.
Lipp, Laste jõululeht, 10 pildiga. Hind 5 kop.

„ Teine laste jõululeht, 14 pildiga. Hind 5 kop.

„ Laste lõbu, II. jagu. 13 pildiga. Hind 15 kop., köidetud 20 kop.

„ Kodumaa kiriku ja hariduse lugu, II. jagu. Hind 40 kop., köid. 50 kop.

„ Kodumaa kiriku ja hariduse lugu, III. jagu. Hind 40 kop., köid. 50 kop.

Rennit, Piibli raamatu esimene leht, Bettegi järele. Hind 15 kop.

Tarkpea, Koidu kiired pimedas paganate ilmas. Hind 5 k.

a) Indiamaa missiooni põllult. Hind 3 kop.

b) Aafrikamaa missiooni põllult. Hind 3 kop.

Eisen, Laupäewa-õhtused lugemised. Kolm kirjutust järelemõtlemiseks. Hind 5 kop.

„ Etioni wahimehe hüüd. Hind 10 kop.

„ Mälestuse raamatute leerilastele. Hind 5 kop.

Kallas, Tasased hääled tormilisel ajal. Hind 50 kop.

„Kristliku rahwafirjanduse agenturi“
ladu on Riias Suures Liwaulitsas (Gr. Sand-
straße) nr. 29, Turjewis raamatu kaupluses, Uue
turu uulitsal nr. 15.